

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. május 31.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0167(COD)

9598/22
ADD 3

JAI 768
COPEN 212
DROIPEN 72
CODEC 799

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. május 25.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	SWD(2022) 246 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumot kíséri Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a vagyonvisszaszerzésről és elkobzásról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a SWD(2022) 246 final számú dokumentumot.

Melléklet: SWD(2022) 246 final

Brüsszel, 2022.5.25.
SWD(2022) 246 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

[...]

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a vagyonszerzésről és elkobásról

{COM(2022) 245 final} - {SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final}

Vezetői összefoglaló		
Hatásvizsgálat az elkobzásra és a vagyonvisszaszerzésre vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálatáról		
A. A fellépés szükségessége		
Miért? Milyen problémát kell megoldani? A szervezett bűnözés az Európai Unió biztonságát fenyegető legsúlyosabb veszélyek közé tartozik. A tiltott tevékenységből származó vagyon tisztára mosásának és elrejtésének egyre összetettebb, kifinomult eszközei és a hatalmas – évente legalább 139 milliárd EUR-ra becsült – nyereségének nagyságrendje rendkívül megnehezíti a szervezett bűnözés megzavarását. Alapvető fontosságú a tiltott tevékenységből származó nyereség visszaszerzése és annak biztosítása, hogy a bűncselekmények ne legyenek kifizetődők. A vagyonvisszaszerzési hivatalokról szóló 2007. évi tanácsi határozat és a befagyasztásra és elkobzásra vonatkozó minimumszabályokat megállapító 2014. évi elkobzási irányelv ellenére az illegális vagyonnak csak kis részét veszik el a bűnözőktől. Ennek okai a következők: • A vagyon gyors azonosítására, felkutatására és befagyasztására vonatkozó képességek korlátozottak, mivel a bűnözőzés nem részesíti előnyben a pénzügyi nyomozásokat, és a vagyonvisszaszerzési hivatalok nem rendelkeznek a tagállamok közötti hatékony együttműködéshez szükséges erőforrásokkal, hatáskörökkel és információkkal. • A vagyon kezelése nem mindig hatékony, mivel a szükséges szaktudás nem mindig áll rendelkezésre, és nem kerül sor módszeresen olyan intézkedések meghozatalára, amelyek biztosítják, hogy a vagyon ne veszítse el értékét. A magas kezelési költségek és az értékcsökkenés visszatartja a vagyon felkutatását és befagyasztását célzó eljárások elindítását. • A meglévő elkobzási eszközök nem fedik le az összes bűnözői piacot, és nem arra szolgálnak, hogy lefoglalják a bűncselekményből származó jövedelmeket, míg a bűnözők – különösen a bűnöző vállalkozások felsőbb szintjein lévők – sikeresen eltakarják a nyomokat és elrejtik vagyonuk illegális eredetét. • Ezenkívül a vagyonvisszaszerzés és -elkobzás nincs megfelelően priorizálva a különböző szerepekkel megbízott hatóságok széles körében. Mi e kezdeményezés várható eredménye? Ez a kezdeményezés várhatóan megerősíti az illetékes hatóságok azon képességét, hogy megfosszák a bűnözőket a tiltott tevékenységből származó nyereségüktől, és ezáltal gyengítsék a bűnözők további bűncselekmények végzésére való képességét. Ezen általános célkitűzés elérése érdekében ez a kezdeményezés négy egyedi célkitűzés megvalósítására irányul: • A vagyonfelkutatási képességek megerősítése annak biztosítása révén, hogy az illetékes hatóságok rendelkezzenek a vagyon felkutatásához és a határokon átnyúló együttműködéshez szükséges hatáskörökkel és erőforrásokkal, valamint az információkhoz való megfelelő hozzáféréssel. • A vagyonkezelési eszközök javítása a költségek minimalizálása és a vagyon értékének megőrzése érdekében. • Az elkobzási képességek megerősítése, lehetővé téve a hatóságok számára, hogy megállítsák a bűnözői tevékenységeket és lefoglalják a bűnszervezetek és különösen azok vezetői szintje által birtokolt illegális vagyont. • A vagyonvisszaszerzési rendszer hatékonyságának javítása stratégiaibb megközelítés és fokozott együttműködés révén. Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés? A bűnszervezetek több joghatóságban osztották szét illegális vagyonukat. A nemzeti hatóságok más tagállamokban a vagyon hatékony felkutatása és befagyasztása, valamint az illegális vagyon visszaszerzése érdekében az uniós szintű együttműködési mechanizmusokra támaszkodnak. Az egyik tagállamban elégtelen vagyonvisszaszerzési rendelkezések minden olyan tagállam biztonságát érintik, ahol a bűnszervezetek a tiltott tevékenységből származó nyereséget EU-szerte büntetendő cselekményekre fordítják. A nemzeti hatóságok és az érdekelt felek elismerték, hogy az Európai Unió alkalmasabb arra, hogy közös szabályokat dolgozzon ki a transznacionális bűnügyi jelenség kezelésére. <tr> <th>B. Megoldások</th></tr> <tr> <td> Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért? A bevált gyakorlatok cseréjére, az iránymutatásra és a képzésre összpontosító nem jogalkotási alternatíva (1. alternatíva) mellett három olyan jogalkotási alternatíva vizsgálatára is sor került, amelyek mindegyike konkrét célkitűzésre irányul, és a 3. alternatíva az előnyben részesített alternatíva: • I. célkitűzés: a vagyonfelkutatási képességek megerősítése </td></tr>	B. Megoldások	Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért? A bevált gyakorlatok cseréjére, az iránymutatásra és a képzésre összpontosító nem jogalkotási alternatíva (1. alternatíva) mellett három olyan jogalkotási alternatíva vizsgálatára is sor került, amelyek mindegyike konkrét célkitűzésre irányul, és a 3. alternatíva az előnyben részesített alternatíva: • I. célkitűzés: a vagyonfelkutatási képességek megerősítése
B. Megoldások		
Milyen jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikai alternatívák merültek fel? Van-e előnyben részesített megoldás? Miért? A bevált gyakorlatok cseréjére, az iránymutatásra és a képzésre összpontosító nem jogalkotási alternatíva (1. alternatíva) mellett három olyan jogalkotási alternatíva vizsgálatára is sor került, amelyek mindegyike konkrét célkitűzésre irányul, és a 3. alternatíva az előnyben részesített alternatíva: • I. célkitűzés: a vagyonfelkutatási képességek megerősítése		

- **2. alternatíva:** A vagyonvisszaszerzési hivatalok hatáskörének, erőforrásainak és adatbázisokhoz való hozzáféréseinek megerősítése.
- **3. alternatíva:** A 2. alternatívában előirányzott intézkedések mellett a bűncselekményekkel kapcsolatos pénzügyi nyomozások szisztematikus megindításának előírása, valamint a vagyonvisszaszerzési hivatalok közötti információcseré szabályozása.
- **4. alternatíva:** A 3. alternatívában vizsgált követelmények mellett a pénzügyi nyomozásra vonatkozó kötelezettség kiterjesztése valamennyi bűncselekményre, valamint a hét minden napján, napi 24 órában elérhető vagyonvisszaszerzési hivatalok kapcsolattartóinak bevezetése.
- **II. egyedi célkitűzés: A hatékony vagyonkezelés biztosítása**
 - **2. alternatíva:** Kapcsolattartó pontok létrehozása a vagyonkezelési hivatalok közötti, határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése érdekében, valamint a vagyonkezelés általános elveinek meghatározása.
 - **3. alternatíva:** A 2. alternatívában előirányzott intézkedések mellett annak előírása, hogy valamennyi tagállam hozzon létre szakosodott vagyonkezelési hivatalokat, és biztosítsa, hogy azok a vagyon értékvesztése előtt értékesíthessék azt.
 - **4. alternatíva:** Az összes felkutatási és kezelési feladat központosítása egyetlen vagyonvisszaszerzési és -kezelési hivatalban).
- **III. egyedi célkitűzés: az elkobzási képességek megerősítése**
 - **2. alternatíva:** Az elkobzási intézkedések hatályának kiterjesztése valamennyi „euro-bűncselekményre” (azaz a tűzfegyverek tiltott kereskedelmére).
 - **3. alternatíva:** A hatály kiterjesztése a leginkább jövedelemtermelő, bűnszervezetben elkövetett bűncselekményekre (hamisítás, csalás stb.) és egy olyan új elkobzási modell bevezetése, amely lehetővé teszi a büntetendő cselekményből származó, de egy adott bűncselekményhez közvetlenül nem kapcsolódó, a tulajdonos jövedelméhez képest aránytalan vagyoni eszközök elkobzását.
 - **4. alternatíva:** A 3. alternatíva intézkedésein túlmenően a hatály kiterjesztése valamennyi bűncselekményre („valamennyi bűncselekményre vonatkozó megközelítés”).
- **IV. egyedi célkitűzés: a vagyonvisszaszerzési rendszer általános hatékonyságának javítása**
 - **2. alternatíva:** Annak előírása a tagállamok számára, hogy dolgozzanak ki nemzeti vagyonvisszaszerzési stratégiát, amely közös célkitűzéseket határoz meg, és meghatározza a különböző szereplők szerepét és a köztük folytatott együttműködést.
 - **3. alternatíva:** Együttműködési kötelezettségek és jelentéstételi követelmények meghatározása a vagyonvisszaszerzési rendszer működésével kapcsolatban, esetleges ajánlásokkal együtt. Vagyonnyilvántartások létrehozása a vagyonvisszaszerzési határozatok nyomon követése érdekében.
 - **4. alternatíva:** A tagállamok vagyonnyilvántartásainak összekapcsolása Unió-szerte.

Ki melyik alternatívát támogatja?

A jogalkotási beavatkozás összhangban van a társjogalkotók elvárásaival, amelyek az elkobzási irányelv elfogadásakor felkérték a Bizottságot, hogy elemezze további szabályok bevezetésének megvalósíthatóságát az ítélet hiányában a bűncselekményből származó vagyon elkobzására vonatkozóan. Emellett 2020 júniusában a Tanács felszólította a Bizottságot, hogy fontolja meg a **befagyasztott vagyon kezelésére vonatkozó jogi keret megerősítését, valamint a vagyonvisszaszerzési hivatalok számára további hatáskörök biztosítását**, például a vagyon sürgős befagyasztását és az adatbázisokhoz való hozzáférést. Az ARO-platformon a vagyonvisszaszerzési hivatalok támogatták ezt a lehetőséget. Ezen túlmenően a vagyonelkobzással foglalkozó kapcsolattartó bizottságban képviselt nemzeti hatóságok támogatták az **elkobzási irányelv hatályának kiterjesztését**, és további **harmonizációra és együttműködésre szólítottak fel a vagyonkezelés terén**.

C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai

Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb alternatívák) előnyei?

Az **előnyben részesített alternatíva (3. alternatíva)** várhatóan **jelentős mértékben hozzájárul** a tagállamok azon képességének javításához, hogy megfosszák a bűnözőket tiltott tevékenységből származó nyereségüktől. Annak biztosításával, hogy az illetékes hatóságok rendelkezzenek a vagyon jobb felkutatásához, a vagyon értékének fenntartásához és a bűnszervezetek releváns bűnözői tevékenységeiből származó vagyon hatékony elkobzásához szükséges eszközökkel, az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva **jelentősen növelné az elkobzott vagyon potenciális mennyiségét**. A bűnözői tevékenységet ösztönző és a bűnözők működését lehetővé tevő pénzügyi nyereség csökkentése révén az előnyben részesített alternatíva **jelentősen hozzájárulna a szervezett bűnözés elleni küzdelem megerősítéséhez**. Ez javítani fogja a **polgárok igazságszolgáltatással kapcsolatos megítélését**, és növelni fogja az áldozatok kártérítési lehetőségeit. **A vállalkozásoknak is előnye származna** a kevesebb bűnözői tevékenységből, többek között abban az esetben, ha az elkobzási lehetőségeket kiterjesztenék a versenyt torzító bűncselekményekből származó jövedelmekre, például a hamisításra vagy a héacsalásra. **A**

közigazgatási szervek szintén profitálnának az állami költségvetésbe visszavezetett megnövekedett bevételekből.
Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb alternatívák)?
Az előnyben részesített alternatíva további költségeket ró a közigazgatásra, mivel mind a vagyonvisszaszerzési hivataloknak, mind a vagyonkezelési hivataloknak elegendő erőforrásra lesz szükségük a rájuk bízott feladatok ellátásához. A becsült költségek 30–40 millió EUR közé tehetők. A többletköltségeket azonban több mint ellensúlyozzák a teljes vagyonvisszaszerzési folyamat hatékonyságát javító intézkedések, mivel a tervezett intézkedések a visszaszerzett vagyon mintegy megkétszereződéséhez vezethetnek, amely jelenleg évente 1 milliárd EUR-t tesz ki. Összességében a közigazgatási szervek költségei várhatóan alacsonyabbak lesznek, mint a megerősített vagyonvisszaszerzési rendszer révén szerzett bevételek.
Hogyan érinti a fellépés a vállalkozásokat, köztük a kis- és középvállalkozásokat és a mikrovállalkozásokat?
Az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva nem ró kötelezettségeket a vállalkozásokra, és így nem érinti őket közvetlenül.
Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?
A fent említettek szerint az előnyben részesített alternatíva többletköltségeket okoz a nemzeti költségvetés és közigazgatás számára. Ezeket azonban ellensúlyozzák a megnövekedett elkobzási arányból és az általános hatékonyságnövekedésből származó bevételek.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
Az előnyben részesített alternatíva hatással lesz az alapvető jogokra, különösen a tulajdonhoz való jogra, az eljárási jogokra és az adatvédelemre. Az előnyben részesített alternatíva jelentős számú bűncselekményre terjed ki, és megkönnyíti az elkobzást. Ennek eredményeként több személyt és vagyont fog érinteni. Az előnyben részesített alternatíva azonban erős biztosítékokat tartalmaz, és megfelel a meglévő ítélkezési gyakorlatban rögzített jogi és eljárási követelményeknek.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A jogalkotási aktus hatása értékelésének elvben legkorábban öt évvel a jogalkotási aktus végrehajtási határidejét követően kell megtörténnie annak biztosítása érdekében, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a kezdeményezés hatásainak értékelésére azt követően, hogy azt valamennyi tagállamban teljeskörűen végrehajtották. Ezt az értékelést végrehajtási jelentések és nyomonkövetési program előznék meg.